

»SF ønsker også, at alle, som har rejst erstatnings sag efter arbejdsskadeforsikringsloven, skal kunne oppebære sygedagpenge ud over ét år. Og det er vi meget imod.«

Men en finanslovforhandling kan altså bevirke, at forslaget bliver vedtaget. Ligesom vi støttede forslaget i 1992, støtter vi det i dag.

Dorit Myltoft (RV):

Dette lovforslag er som nævnt en del af den aftale, som er indgået om fordelingen af satspuljemidlerne. Da Det Radikale Venstre er med i den aftale, støtter vi lovforslaget, og tilsiger det en hurtig udvalgsbehandling.

Jeg skal også meddele, at Centrum-Demokraterne støtter lovforslaget.

Bruno Jerup (EL):

Også Enhedslisten kan støtte lovforslaget. Det er jo klart en forbedring i forhold til det nuværende, og derfor stemmer vi naturligvis for.

Vi vil ikke undlade at sige, at vi sådan set mener, at man burde gå videre, og sige, at så længe folk er syge, skal de have lov til at være på sygedagpenge, og at der overhovedet ikke skal være nogen tidsbegrænsning.

Vi mener også, og det er så den anden del af det, at de reelt skal have en bedre økonomi; det skal være sådan, at beløbet mere reelt svarer til den løn, de havde før.

De to punkter er ikke med, men forslaget er klart en forbedring i forhold til det nuværende, så derfor vil vi støtte det.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg vil gerne sige til hr. Tom Behnke, at jeg er helt enig med ham, når han opfordrer til at undgå meget absolutte, firkantede og yderliggående synspunkter og holdninger, så det er rart, hvis det i højere grad kan præge sagsbehandlingen fremover.

Ellers vil jeg meget gerne takke for den brede tilslutning til forslaget. Det betyder, at en gruppe mennesker, der kan risikere at komme i klemme uden egen skyld og få ændret indkomstgrundlaget i en periode med uheldige følger, nu bliver holdt skadesløse.

Jeg er også enig i det, som bl.a. hr. Flemming Oppfeldt sagde, at det selvfølgelig er vigtigt, det ikke bliver en sovepude for de myndigheder, der står for sagsbehandlingen.

Når sagsbehandlingen kan være meget lang, og når fristerne er sådan, at vi siger, sagerne skal være færdigbehandlet inden et år og helst

inden et år, og i hvert fald inden 2 år så hænger det sammen med, at det er meget forskellige sager, der gemmer sig under begrebet arbejdsskader og ansøgningerne om erstatning for arbejdsskader.

Jeg har, må jeg sige til fru Karen Højte Jensen, ikke her de aktuelle tal for den gennemsnitlige tid, men det interessante er, at de meldinger, jeg løbende har fået, går ud på, at sagsbehandlingstiden bliver nedbragt, og at man i arbejdsskadestyrelsen er overordentlig opmærksom på, at nedbringe denne.

Men den gennemsnitlige sagsbehandlingstid dækker altså også over meget forskellige sager, for arbejdsskader er jo typisk noget, der kan være opstået meget lang tid tilbage, hvor man så skal ind og grave i de enkelte forhold på den arbejdsplads, som den pågældende var på for år tilbage.

Men det er klart, at tallet for den gennemsnitlige sagsbehandlingstid selvfølgelig kan fremskaffes i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 66: Forslag til lov om ændring af lov om kommunal aktivering m.fl. love. (Ændring af ydelses- og finansieringsregler m.v.).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 23/11 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jan Petersen (S):

Da regeringen i 1993 gennemførte den kommunale pligt til at aktivere bistandsklienter, fik vi i dansk socialpolitik en tiltrængt forbedring. Vi tog faktisk bistandslovens grundidé om at bringe mennesker tilbage i selvforsørgelse alvorligt, og midlet var aktivering.

Det trådte i kraft ved årsskiftet 1994, og det er vores indtryk, at kommunerne gør en stor indsats for at levere den aktive socialpolitik i deres lokalområde. Det kan imidlertid ikke skjules, at ydelses- og finansieringssystemet blev unødigt bureaukratisk og kompliceret; det har der været vedvarende kritik af, og den var og den er berettiget.

Jeg skal i den forbindelse spare Folketingets tid for den socialdemokratiske skepsis, som vi har haft over for oplæringsydelsen og den ganske ulogiske og mærkelige måde, den er skruet sammen på, for det er historie, da dette lovforslag kan fremsættes på grundlag af finanslovtalen.

Herefter sker den kommunale aktivering under tre former.

For det første som et løntilskudsjob på normale lønvilkår med den øvre grænse, der er gældende, og for det andet – og det er det vigtigste og det nye – som særlig tilrettelagt jobtræning, hvor kontanthjælp udbetales som løn og tillægges 15 kr. pr. udført arbejdstime, dog med et maksimum på 70 kr. i timen. I den forbindelse hæver regeringens forslag så minimumsplikten til aktivering fra 20 til 30 timer pr. uge. Endelig henstiller vi til kommunerne, at aktiveringen gennemføres på fuld tid.

Så er der selvfølgelig det tredje element, det tredje aktiveringsforløb, som man kan gennemføre, hvortil der kun ydes en kontanthjælpslignende ydelse.

Vi betragter udvidelsen af minimumsplikten til aktivering som en klar forbedring, og vi tror, det betyder, at der kommer yderligere gang i aktiveringen i kommunerne.

Selve finansieringsmetoden ændres som nævnt også, og den samlede lønudgift afholdes nu af kommunen og refunderes med 50 pct.; det er en klar forenkling. Samtidig bliver kommunernes udgifter til drift finansieret via den særlige pulje. Så set under ét betragter vi det her som et fremskridt i den kommunale indsats.

Vi gør så også sluttelig et par bemærkninger om de ansættelsesretlige problemer, som knyt-

ter sig til lovforslaget. Der skal ikke betales arbejdsmarkedsbidrag – vi har nu fået afklaret en lidt speciel teknisk sag – af den nye aktiveringsydelse; der skal heller ikke betales feriepenge og ATP-bidrag. ATP-bidraget er jo en større principiel diskussion i hele bistandssystemet, og hvad angår feriepenge lægger vi vægt på, at der er adgang til, at der mod ydelse af kontanthjælp – såfremt der er adgang til det – kan holdes fri fra aktiveringen i op til en måned.

Vi kan tilslutte os det samlede lovforslag og håber, at det bidrager til, at der kommer yderligere gang i aktiveringerne i kommunerne, så vi i Danmark får færre på bistand og flere, der kommer i rigtigt arbejde, nu hvor der viser sig tydelige tegn på, at der er mere beskæftigelse i det danske samfund.

Flemming Oppfeldt (V):

Det bør ikke åbne en social sag, hvis man mister sit arbejde. I virkeligheden burde man ikke være en sag for kontanthjælpssystemet, hvis man ikke har noget job, men derimod være en udfordring for dem, der kan introducere én til arbejdsmarkedet. Vi skal satse mere på aktiviteter end på det passive system.

Se, det er ikke noget nyt, men det er stadig sådan, at der åbnes store sociale sager og tykke hængemapper, når man i dag kommer på bistandskontoret og ikke har noget arbejde. Alt for mange – desværre også mange unge – er blevet introduceret til bistandssystemet, dets mangesatser og dets passive hjælp, blot fordi de manglede et job.

Ændringerne i denne lov om kommunal aktivering går i den rigtige retning, og der er fem hovedpunkter. For det første bliver de unge aktiveret i minimum 30 timer, og vi anbefaler endda 37 timers aktivering. Dermed begynder aktiveringen at ligne det rigtige arbejdsmarked – også det private arbejdsmarked – og ved at give dem udfordringer udviser vi også den værdighed, det er at kræve noget af borgerne. Aktiveringen har det slutmål, at man skal kunne fastholde et arbejde eller en uddannelse, og det kræver en helhjertet indsats – ikke 20 timer, men 37 timer om ugen.

For det andet bliver hele ydelsessystemet lidt mere enkelt. Fra en mængde forskellige oplærings-satser, som oven i købet gav anciennitet efter, hvor mange afbrudte jobtræningsforløb, den unge havde været igennem, får vi nu en ydelse, som er lig med kontanthjælpen.

For det tredje indføres et beskæftigelsestillæg,

som giver arbejdsgiverne – dvs. kommunerne – ret til at gøre fradrag i dette, såfremt man uberegtiget udebliver fra individuel jobtræning.

For det fjerde bliver hele området nemmere og hurtigere at administrere, specielt når det gælder refusionssiden, hvor der indføres 50 pct. refusion på alle ydelser.

For det femte sikrer vi, at udgifterne ikke løber løbsk.

Aldersgrænsen for unge-satsen sættes op fra 23 år til 25 år, og der lægges et loft over brutto-kontanthjælpen og beskæftigelsesydelsen på 65,80 kr. i timen.

Dette er fem gode grunde til, at Venstre vil medvirke til ændringen. Vi glæder os til udvalgsarbejdet og er åbne over for ændringer, der eventuelt kan føre frem mod det mål, at forslaget skal kunne fungere i praksis som en serviceforbedring for såvel de ledige som for kommunerne.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg har to spørgsmål til hr. Flemming Oppfeldt. Det ene er, at hr. Flemming Oppfeldt i sit indlæg roste, at ungdomstiden nu bliver forlænget fra 23 år til 25 år. Hvis man er interesseret i en historisk udredning, var det sådan, at den oprindeligt var 21 år, så blev den 23 år, og nu bliver den 25 år. Jeg vil spørge hr. Flemming Oppfeldt, hvor han mener at ungdomstiden ender i forhold til det, det drejer sig om, nemlig at man forlænger den periode, hvor unge bliver underbetalt i forhold til andre grupper. Det er jo det, det drejer sig om, og det er jo hensigten med det. Er der en grænse for, hr. Flemming Oppfeldt, hvornår ungdomstiden slutter og manddomstiden så at sige starter? Det var det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål drejer sig, tror jeg, om en fortealelse. Hr. Flemming Oppfeldt nævnte i sit indlæg, at hensigten var, at de unge skulle ud på det, der kaldtes det rigtige arbejdsmarked, og det blev understreget, at det var det private arbejdsmarked. Må jeg godt spørge: Er det da i Venstres verden ikke rigtigt arbejde at være hjemmehjælper og arbejde på et plejehjem inden for det offentlige område? I mit univers er det lige så reelt arbejde som at arbejde i plejesektoren inden for det private område. Jeg vil spørge, om Venstre har samme opfattelse, og om det var en fortealelse.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

I virkeligheden var det en fortealelse, men jeg undlod alligevel at rette den, fordi det jo ikke er så tosset igen. De unge, der bliver introduceret via det private arbejdsmarked, er jo dem, der bedst fastholder deres job bagefter, så hvis vi laver en beskæftigelsesindsats, som er rettet mod det private arbejdsmarked, er det også den, vi får mest udbytte af. Så jeg vil egentlig ikke rette den fortealelse.

Dernæst vil jeg sige om det med aldersgrænserne, at vi bruger bare den anbefaling, som kontanthjælpsrapporten har givet til os politikere, og en gang imellem skal vi også følge nogle af de gode råd, vi får. Jeg tror, at hvis vi flytter aldersgrænsen, vil det netop tilskynde flere til at komme ud af systemet.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Hr. Flemming Oppfeldt var også inde på, at nu var der nogle fordele, fordi man fik givet borgerne ret til at få op til 37 timers arbejde. Det er jo meget godt, men mener hr. Flemming Oppfeldt ikke, at det så var rimeligt, at man også gav dem de samme retlige rettigheder, f.eks. ret til at organisere sig, ret til at kunne strejke, ret til at kunne optjene dagpenge og sådan nogle ting? Mener hr. Flemming Oppfeldt ikke, det ville være rimeligt at kombinere denne borgerret med de 37 timer, eller skal de 37 timer bare være sådan en slags samfundsmæssigt tvangsarbejde, som der ikke følger andre rettigheder med?

Bendt Bendtsen (KF):

Som det allerede er fremgået, er lovforslaget jo et resultat af de netop afsluttede finanslovforhandlinger. Nu er finansloven ikke nogen konservativ finanslov, men det er dog et skridt i den rigtige retning.

Forslaget om ændring af den kommunale aktivering er jo heller ikke noget konservativt forslag, men også det er et skridt i den rigtige retning. Når der i den skriftlige fremsættelse fra socialministeren bliver talt om et serviceeftersyn af arbejdsmarkedsreformen, så taler vi fra konservativ side om en nødvendig hovedreparation. Loven er, som det tidligere er nævnt fra talerstolen, blevet kritiseret for at være på det nærmeste umulig at administrere. Det er ikke nogen flokel fra os, der kommer lige ude fra virkeligheden i kommunerne. Der har vi længe

kendt til de voldsomme problemer i administrationen, som loven nu engang har skabt.

Den forenkling, vi nu ser frem til, er værd at betale for. Jeg vil ikke minutøst gennemgå loven, men hovedelementerne i loven er jo en udvidelse af aktiveringspligten for de unge under 25 år fra de nuværende 20 timer til mindst 30 timer.

Hertil kommer en forenkling i ydelserne i den individuelle jobtræning og en forenkling af finansieringsreglerne. Det er altså et meget positivt tiltag, ikke mindst for de mennesker, der skal administrere det.

Det er ikke nogen hemmelighed, at vi fra konservativ side gerne havde set, at de unge havde været på oplæringsydelsen i op til 37 timer om ugen. Det var måske lige ambitiøst nok, men vi havde faktisk peget på helt klare besparelser, som kunne have finansieret det her område, men det var der nu engang ikke flertal for. Sådan er det; der må tages, og der må gives.

Om de økonomiske konsekvenser, der også er nævnt i ministerens skriftlige fremsættelse, nemlig en merudgift på 21 mio. kr. i 1995 og 42 mio. kr. i 1996 og de kommende år: Det er selvfølgelig en del penge, men der er i de kommende forslag på dagsordenen i dag finansiering for de øgede udgifter på området.

Sluttelig glæder vi os over, at forslaget, som jeg allerede har nævnt, indebærer en betydelig administrativ lettelse, og vi mener faktisk, at mange af de unge mennesker får noget mere mening i tilværelsen med udvidelsen af aktiveringspligten. Det er måske noget, som vi som folkevalgte bør se noget mere på, for temmelig mange fingeraftryk indimellem har altså gjort aktiveringslovene for bureaukratiske.

Med disse bemærkninger kan jeg sige, at vi som bekendt tilslutter os forslaget.

Villy Søvnald (SF):

SF var i sin tid imod udformningen af aktiveringslovene af to grunde. Dels var vi modstandere af den meget lave oplæringsydelse, aktiveringsydelse, altså dét, at man skulle arbejde for bistanden uden nogen form for præmiering. Dels var vi modstandere af noget, der skulle hjælpe på vej mod arbejdsmarkedet med et tilbud på kun 20 timer om ugen, fordi begge punkter er med til at understrege, at vi er i gang med at etablere et andenrangsmarked for bistandsklienter.

Lovforslagets indhold går på en udvidelse af aktiveringspligten for unge under 25 år fra 20 ti-

mer til 30 timer pr. uge, hvor det så oven i købet henstilles, at der gives et tilbud på 37 timer om ugen. Det er en oplagt forbedring, på den måde at det nærmer sig det virkelige liv, om jeg så må sige.

Det er bare bemærkelsesværdigt, at pengene ikke i samme omfang følger med, fordi det andet hovedelement i lovforslaget er den såkaldte forenkling af ydelsessystemet, så alle uanset alder bliver aktiveret på aktiveringsydelse og oplæringsydelse plus et beskæftigelsestillæg på 15 kr. i timen med loftet på de 65,80 kr. Man kan sige, at det er en forenkling for nogle på den måde, at det bliver lettere at se, hvad der er tilbage.

Det her betyder jo reelt den omfordeling, så vidt vi kan se, at de ældre grupper af bistandsklienter – og det vel at mærke dem, der er sværest at motivere – ofte vil opleve en indtægtsnedgang som konsekvens af lovforslaget her. Til gengæld vil nogle af de unge bistandsklienter opleve en forbedring. Sådan læser vi det umiddelbart, og det vil vi interessere os meget for under udvalgsarbejdet. Når der er lagt en besparelse ind på 24 mio. kr. i 1995 og 48 mio. kr. i 1998, er det vel, fordi aflønningen for nogle grupper bliver dårligere, og fordi det er kædet sammen med forlængelsen af ungdomstiden.

Det er rigtigt, at lovforslaget samlet betyder en merudgift på 21 mio. kr. i 1995 og 42 mio. kr. i 1996.

Men vi vil gå imod lovforslaget, medmindre vi i udvalgsarbejdet kan få sikkerhed for, som jeg antydede, at de ældste grupper af bistandsklienter ikke skal betale for at give de unge en højere sats. Det vil vi ikke medvirke til.

Jeg skal slutte af med at sige lidt om perspektivet. Vi havde håbet i SF, at finanslovforhandlingerne var endt i noget større end de her smålapperier, hvoraf nogle, så vidt vi kan se, endda betyder forringelser for grupper af bistandsklienter. Vi havde håbet på beskæftigelsesområdet, at finanslovforhandlingerne var endt i en aktiv brug af de passive midler. Der er stort set ingenting sket!

Vi havde håbet – det er også i forlængelse af dét, De Konservatives og Venstres ordfører sagde før – at man havde tænkt mere systematisk igennem, hvordan vi kan løse det paradoks, at vi har en række ubesatte funktioner i det offentlige system, samtidig med at vi har unge, der gerne vil i gang med ordinære job, gerne vil i gang med noget regulært, noget, der er rigtigt arbejde. Der skete ikke noget på det punkt under finanslovforhandlingerne.

Vi havde håbet på forbedrede orlovsordninger, der havde givet mere plads til regulære job til nogle af de unge, der gerne vil ud i regulære job. Der skete det modsatte af forbedringer; der skete forringelser. Også regeringens egne beregninger siger, at der vil være færre på orlov.

Vi havde håbet på en bedre fordeling af arbejdet, der gav plads til nogle unge. Og vi havde endelig håbet, at der var åbnet op for nogle af de unge, der er motiverede for at gå i gang med en uddannelse, men som afvises på grund af adgangsbegrænsning. Det havde været langt mere perspektivfyldt end at flytte rundt på de småting, der flyttes rundt på her.

Men meldingen fra SF er: Vi vil i udvalgsarbejdet være optaget af, at ingen stilles dårligere. Før vi den garanti, vil vi se på det med andre øjne.

Tom Behnke (FP):

Tidligere ordførere har meget nøje gennemgået, hvad forslaget går ud på. Jeg skal derfor nøjes med at sige, at det indlæg, som hr. Bendt Bendtsen fra Det Konservative Folkeparti havde, er jeg meget enig i. Forslaget her kunne godt have været bedre; vi havde også gerne set, at man havde taget skridtet fuldt ud, men det her er dog et skridt på vejen.

Jeg vil også sige, at forslaget jo lyder meget tiltalende i den form, det foreligger. Der bliver talt om forenklinger, og der er tale om lettere administration. Det lyder tiltalende. Det lyder også tiltalende for os at se, at man laver nogle opstramninger, bl.a. forhøjelse af grænserne for ungesatserne fra 23 til 25 år, og at man laver nogle stramninger i indtægtskravet. Det er også noget, vi synes er positivt.

Men det, vi er nødt til at bede ministeren om under udvalgsbehandlingen, er, at vi får nogle regneeksempler på, hvad det her forslag betyder i praksis. For det er nok noget af dét, det er svært at gennemskue i forslaget.

Vi har jo altid haft den holdning, at det til enhver tid skal kunne betale sig at arbejde, men også at det, når man er ledig, kan betale sig at yde en indsats for at dygtiggøre sig, så man igen kan få et arbejde. Og det vil vi godt se om forslaget også lever fuldt ud op til. Men vi er positive over for forslaget, og vi går positivt ind i udvalgsbehandlingen.

Dorit Myltoft (RV):

I sidste folketingssamling var der her i Tinget en debat om undervisningsministerens redegørelse om uddannelse til alle.

Grundsynspunktet i redegørelsen er, at alle unge skal have ret til en ungdomsuddannelse, fordi det er en kendsgerning, at ingen kan gå direkte ud fra grundskolen og få varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Uddannelse eller andre former for oplæring er en nødvendig forudsætning. Dertil kommer, at det har vist sig, at reglerne om kommunernes aktiveringspligt over for unge er alt for stive og har givet anledning til særdeles barokke situationer.

Selvfølgeligt skal vi have et kontanthjælpssystem rettet mod unge, der har hjælp behov. Men sigtet skal være, at de unge kan se fordelene ved mere langsigtede løsninger som uddannelse og aktivering frem for en kortsigtet løsning på passiv forsørgelse. Det skylder vi de unge.

Det Radikale Venstre støtter lovforslaget med alle dets elementer. Jeg skal også meddele, at Centrum-Demokraterne støtter dette lovforslag.

Bruno Jerup (EL):

Enhedslisten støtter ikke dette lovforslag. Vi mener sådan set, at den slags aktiveringsmodeller, som man opbygger her, undergraver de overenskomster, som findes på mange af de områder, hvor de unge skal placeres.

I realiteten er det sådan, at de unge jo ofte har job i det offentlige og udfylder reelle arbejdspladser, men blot til en lavere løn.

Det ville være langt mere simpelt, og der ville være større idé i at udvide antallet af ansatte og lade aktiveringen bestå i, at folk reelt fik et job, som de kunne have over længere tid og til overenskomstmæssig løn.

Det, man er i gang med nu, er at lave og udbygge et specielt område for alle unge under 25 år, og det vil naturligvis alt andet lige betyde, at også de andre unge under 25 år, som findes på arbejdsmarkedet, vil blive presset økonomisk, og det kan være en forløber for en egentlig ungdomsløn, en ungdomsoverenskomst.

Det underer mig meget, at Socialdemokratiet er med til den slags ting, men det har de tilsyneladende valgt. Man skal åbenbart have løn efter, hvilken alder man har, og ikke, hvilken funktion man udfører.

Man har også mulighed for at fradrage i kontanthjælpen. Sagen er jo, at man sætter sig mellem to stole. Man vil ikke oprette job, som kunne give bedre løn, som kunne give ret til at opspare dagpenge, og som kunne give mange offentlige arbejdspladser en stabil arbejdskraft over længere tid. I stedet laver man en model med

tvangsarbejde, en jobaktivering, som på de offentlige arbejdspladser reelt betyder, at man udfylder nogle af de huller, som de borgerlige lavede i 1980-erne, hvor man udsultede mange offentlige arbejdspladser. Det er den måde, det fungerer på. Det er den måde, man bruger dem på, jeg vil sige som tvangsarbejde – sådan noget ikkearbejde-arbejde til en lavere løn uden for den normale overenskomst, uden ret til feriedagpenge og uden ret til dagpenge! Bortset fra, at man forventer en stabil arbejdskraft, der møder hver dag – for ellers bliver man trukket i kontanthjælpen – så er det jo en underlig retstilling, disse unge mennesker har. De kan jo ikke strejke. De kan ikke protestere imod det, de bliver udsat for, som alle andre kan.

Jeg synes, det er en mærkelig udvikling, at man på den måde opbygger et system med mange tusinde unge, som reelt er sat uden for det fagretlige system, og som reelt laver ungdomsarbejde til en lavere løn. Det er ikke en måde at behandle borgerne i dette land på. Vi vil stemme imod lovforslaget.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg vil gerne sige tak for den brede tilslutning, der har været til lovforslaget og for, at man bakker op bag det overordnede sigte, der er med forslaget, nemlig at sikre både de unge mennesker på kontanthjælp og dem, der er over 25 år, og sørge for, at der bliver brug for dem, så de kan bruge de kræfter og ressourcer, de har, til forskellige nyttige formål i samfundet.

Jeg synes, det lovforslag, vi her behandler, indeholder nogle meget vigtige forbedringer set i forhold til den lov, vi allerede har om kommunal aktivering.

Det ene er, at det bliver meget mere enkelt og overskueligt, end det er i dag. Det bliver nemmere for kommunerne, der skal administrere det, og det bliver nemmere for de brugere, der kommer til at deltage i aktiveringsprojekterne; men det bliver også bedre i den forstand, at det, man får ud af det, bliver langt mere ensartet. Jeg synes, der er en skavank ved den ordning, vi har i dag. Som det er nu, kan vi have en stor gruppe mennesker, der deltager i aktivering i 20 timer uden at få noget som helst ud af det, ikke en krone ud over den ungedyelse på omkring 4.200 kr., de under alle omstændigheder ville få.

Samtidig har vi så en anden gruppe unge. Det kan sådan set være to unge, der bor ved siden af hinanden med samme forhold; den ene bliver bare aktiveret 20 timer uden at få noget ud af

det, mens den anden bliver aktiveret i 37 eller 30 timer og får 50 kr. mere for hver time, der bliver arbejdet ud over de 20 timer.

Det giver en kolossal forskel i indkomstmuligheder, i økonomiske vilkår for to unge, der i princippet er fuldstændig ens stillet, og det er bl.a. den forskel, forslaget her udjævner, sådan at den store gruppe unge, der i dag intet får ud af at blive aktiveret, for fremtiden vil få 15 kr. for hver time, de deltager i et projekt, ikke bare for 20 timer, men for 30 timer.

Det betyder, at de faktisk virkelig kan mærke, at de yder en indsats. Det får de også noget ud af. De, der så arbejder i 37 timer, kan til gengæld få mindre ud af det, end de ville have fået med den ordning, vi har i dag, men det synes jeg er en fuldstændig acceptabel og forsvarlig udjævning af nogle indkomstforskelle inden for en bestemt gruppe.

Når det drejer sig om dem, der er ældre end 23 år, er det diskutabelt, om de går ned i forhold til det, de får i dag. Nu er det sådan, at ydelserne for ikkeforsøgere på kontanthjælp bliver forbedret fra den 1. januar 1995, og i forhold til den forbedring kan man tale om, at de mister noget, men det er altså noget andet set i forhold til den ydelse, de får i dag.

Så der er for mig nogle meget vigtige grunde til at støtte dette forslag. Jeg synes, det er et meget vigtigt forslag og en stor forbedring. Og jeg vil sige til hr. Villy Søvnald fra Kolding, at jeg er ærgerlig over, hvis SF ikke kan gå ind og støtte det her forslag, fordi SF – sådan må jeg forstå det – accepterer tankegangen og ideen med aktivering, og her er der måske en mere principiel forskel i forhold til Enhedslisten. Men hvis man accepterer, at den tankegang og hele den idé er god, så synes jeg, det er for fantasiløst og for letkøbt kun at have den forestilling, at hvis vi skal lave noget som helst om, så skal det bare blive bedre og bare koste flere penge.

Jeg vil vædde på, at sådan er det ikke i Kolding, hvor hr. Villy Søvnald har været socialudvalgsformand i mange år. Der har man været nødt til også at gå ind og prioritere midlerne, finde ud af, om man kan bruge pengene på en bedre måde, end man aktuelt gør det, så man faktisk får mere ud af det.

Jeg vil godt sige til hr. Villy Søvnald og også til hr. Bruno Jerup, at det er jo sådan, at den her sag kan ses fra to sider. Det handler ikke kun om at se udgifterne til kontanthjælp fra kontanthjælpsmodtagernes side; det handler altså også om, at der er nogle borgere og nogle skatteyde-

re, der skal betale de her udgifter, og at der er ganske mange mennesker i det her land – mange med urette – der synes, at vi bruger for mange penge på kontanthjælp.

Men de har immervæk nogle politiske repræsentanter, og de har til tider været tæt på at udgøre et flertal, så hvis ikke de partier, der gerne vil værne om bl.a. kontanthjælpsmodtagernes og de dårligst stilledes ret, er meget omhyggelige med, hvordan vi bruger pengene og ikke bare hele tiden stiller krav om, at der skal bruges flere og flere, så kan de i virkeligheden være med til at skubbe til noget, der bliver dårligere. Det er det, der hedder, at det bedste er det godes værste fjende. Jeg synes, det her er et rigtig godt forslag, og jeg vil egentlig opfordre både SF og Enhedslisten til at støtte det.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Det er rigtigt, socialminister, at jeg har været socialudvalgsformand i en periode under borgerlige regeringer, der havde en meget stram økonomisk hånd om kommunerne, og en efterfølgende regering, der førte en stort set lige så stram linje over for kommunerne.

Det er selvfølgelig altid en prøvelse, men opgaven er jo at få det til at fungere under de vilkår, skiftende regeringer nu engang giver kommunerne. Lad mig så sige, at vores svar jo som bekendt har været, at hvis man vil den vej, hvor kommuneskatten bliver forholdsvis dyr, for at kunne ansætte i regulære job til at løse de opgaver, som befolkningen gerne vil have løst, er det noget andet.

Så skal jeg svare på polemikken omkring lovforslaget.

Det er jo rigtigt, at det her – og det var også det, jeg sagde i min ordførertale – skaber den ensartethed, at de ældste bistandsklienter bidrager til de yngste bistandsklienter i forhold til i dag.

Det er de yngste bistandsklienter vel undt, at de får det bedre i dag, men jeg tror ikke, der socialpolitisk er meget idé i, at den ældste gruppe af bistandsklienter, som i forvejen er dem, der også efter Socialministeriets egen opfattelse er sværest at motivere, vil føle, at det er godt, at den her lov virker sådan, at når de skal ud at arbejde, så vil de gå ned i løn.

Det bliver for dem konsekvensen af at vedtage lovforslaget, som det ligger nu, og det er derfor, SF mener, det er vigtigt under udvalgsarbejdet at få den sikkerhed, der hedder, at ingen

stilles dårligere end i dag, hvor det bestemt ikke er nogen voldsom løn – det tror jeg også socialministeren vil medgive – man får som arbejden- de bistandsklient, heller ikke på den høje sats. Hvis vi under udvalgsarbejdet kan få den sikkerhed, så er det en forbedring for de unge, og så er det en fastholden for dem, der er ældre. Får vi ikke den sikkerhed, så opfatter vi det godt nok som en forenkling, men vel at mærke på den måde, at det for en stor gruppe bistandsklienter ikke vil blive lettere, når lovforslaget bliver gennemført.

Bruno Jerup (EL):

Til socialministeren: Vor kritik af det her er mere principiel. Vi mener, at man sådan set i stedet for at tage de penge, som ligger på hele kontanthjælpsområdet, skulle bruge lidt midler til at lave en egentlig jobbank, så kommunerne kan ansætte nogle flere.

Det er jo det, der vil være noget perspektiv i frem for det her, hvor man jo reelt alligevel laver job de samme steder, nemlig i vuggestuer, plejehjem og børnehaver, ja, alle mulige steder, hvor de unge arbejder. Den eneste forskel er, at de er sat uden for det almindelige system. De laver det samme som dem, de går sammen med, som er i fagforening, som kan komme på understøttelse, og som har mulighed for at strejke, hvis de er utilfredse med lønnen. De muligheder har de andre jo ikke; derfor vores principielle kritik af den måde, man bygger det op på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 67: Forslag til lov om ændring af lov om social pension, lov om social bistand m.v. (Tillæg som følge af høj kommuneskat, forhøjelse af fradragbeløb for grundbeløb og pensionstillæg, ændret betaling for midlertidig hjemmehjælp m.v.).

Af socialministeren (Karen Jespersen).

(Fremsat 23/11 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Grete Schødt (S):

49 af landets kommuner har besluttet, at skatten skal stige i 1995 trods en indgået aftale om, at dette ikke skulle ske. Det betyder, at 108.000 pensionister ville blive økonomisk dårligere stillet, hvis ikke vi foretog os noget.

Det gør socialministeren med dette lovinitiativ, hvis indhold betyder, at for folkepensionister, der bor i kommuner, hvor den samlede skatteprocent ligger højere end 29,2, eller sagt på en anden måde, hvor skatten stiger mere end 0,4 pct. i 1995, indtræder en kompensation, som udbetales med 34 kr. for gifte og 59 kr. for enlige for hver 0,1 pct., skatten enten er højere end 31,8 pct. eller stigningen overstiger 0,4 pct. Dette gælder nu for alle pensionister og ikke som tidligere kun for enlige.

Det årlige skattefri tillæg vil ligge på mellem 300 kr. og 1.100 kr. for enlige og mellem 200 kr. og 600 kr. for gifte. Ud over disse initiativer forhøjes grænserne for egenbetaling eller egenindtægt både for førtidspensionister og folkepensionister. Det betyder, at der nu må tjenes lidt flere penge, før pensionen aftrappes. Både grænserne for pensionstillægget og grundbeløbet forhøjes med 700 kr. for gifte og 1.400 kr. for ægtefæller. Dette forslag støtter Socialdemokratiet, og det samme gælder ændringen om betalingen for midlertidig hjemmehjælp, som fastsættes på grundlag af modtagerens indkomst. Det er alt sammen en følgevirkning af dette lovinitiativ.

Socialdemokratiet indstiller lovforslaget til hurtig udvalgsbehandling og til vedtagelse, så det kan få virkning fra 1. januar 1995.

Lars Løkke Rasmussen (V):

I Venstre glæder vi os meget over, at det ved

udmøntningen af satsreguleringspuljen på socialministerens område lykkedes at opnå enighed om at afsætte 50 mio. kr. til forhøjelse af fradragbeløbene i forbindelse med beregning af folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg. For det er jo ikke nogen hemmelighed, at vi i Venstre længe har været imod den forværring af vilkårene for de titusinder af folkepensionister, som den tidligere rødskovregering gennemførte ved at reducere folkepensionens grundbeløb og straffe de over 70-årige pensionister med en arbejdsindtægt ved siden af folkepensionen. Så en forhøjelse af fradragbeløbet med 700 kr. for enlige og 1.400 kr. for ægtepar er derfor mere end velkommen. Vi ser det som en slags plaster på det sår, som rødskovregeringen tilføjede en meget stor gruppe folkepensionister.

I betragtning af, at en genopretning af folkepensionen til det niveau, den havde før skattereformen, vil koste cirka 550 mio. kr., er de 50 mio. kr. fra satsreguleringspuljen naturligvis kun et lille plaster, men det er bedre end ingenting, og Venstre kan derfor give sin fulde tilslutning til denne del af lovforslaget.

Til gengæld skal jeg ikke lægge skjul på, at vi har alvorlige principielle indvendinger mod lovforslagets øvrige indhold, der tager sigte på at kompensere pensionisterne den skatteforhøjelse, som en række af landets kommuner har gennemført. Dybest set er det ikke rimeligt, at en bestemt befolkningsgruppe undtages for virkningerne af den balance mellem kommunale udgifter og indtægter, som fastlægges i hver enkelt kommune, og som skatteprocenten er et udtryk for.

Da vi i sin tid lavede bruttoficeringen af folkepensionen, skabte vi jo også et incitament til, at folkepensionisterne skulle deltage i den lokale politiske diskussion, fordi spørgsmålet om serviceniveau og skatteprocent også kom til at hænge sammen.

Så frem for at feje op i forhold til en enkelt befolkningsgruppe skulle regeringen måske snarere spørge sig selv, hvorfor en række kommuner ikke har efterlevet aftalen med de kommunale organisationer og regeringen om uændret beskatning i 1995. Svaret kan nemlig meget vel findes i regeringens egen adfærd. Jeg skal ikke trampe rundt i det, men f.eks. pege på sådan noget som ændring af udligningsordningerne til fordel for de meget store kommuner tæt op mod den kommunale budgetlægning og den meget kraftige udbygning og serviceudvidelse på f.eks. børne- og ældreområdet, som er foretaget